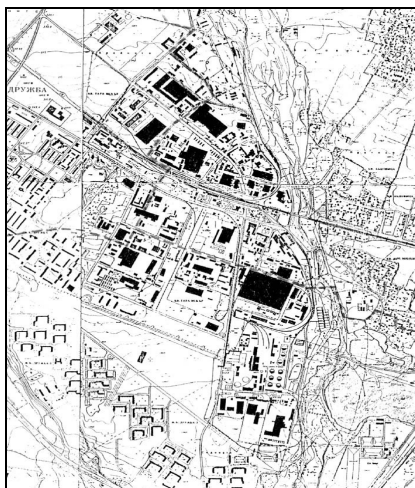

РЕКОНСТРУКЦИЯ И ТЕХНИЧЕСКО ОБНОВЛЕНИЕ НА ИНДУСТРИАЛНА ЗОНА “ИСКЪР” - РАЙОН ИСКЪР

Обща част

Пилотния проект е заложен в рамките на План за Управление на Околната Среда на Екологична Зона “София-Изток” по проект на Програма ФАР BG 9310-03-05-05. Одобрен е в Структурна Схема на Функционалното Зониране от Столична Община, Управление Архитектура и Градоустройство – протокол на ГАГК – ОГП – 144 от 17.12.1998г. Включен е в пакета проекти по Програма “Местен Дневен Ред 21- Устойчива София”, която е утвърдена в План за Регионално Развитие на Област София - №20, код 6-SOFXX-226, както и като отделен проект №12, код 6-SOFXX-219.

Научно-Производствената Зона “НПЗ Искър”(Север и Юг) е една от най-големите такива зони не само в София, но и в цяла България. В зоната има повече от 70 предприятия, на площ от около 800 ха, принадлежащи на различни индустриални клонове, като най-важните от тях са:

- металургия и тежка индустрия - най-голям представител е ОЦМ - ЕАД (производствена зона Искър-Юг);
- Производство на строителни материали и конструкции - най-голям представител е предприятието за Стонамобетонни Елементи - София - Гара Искър (Юг);

- химическа и хартиена индустрия - най-голямо предприятие е Комбината за Полицелулоза и Картон (производствена зона Искър-Юг);
- Енергетика - ТЕЦ “София - Изток”.
- Транспорт и транспортни депа
- Хранително - вкусова промишленост.

Териториално индустриалната зона “Искър” се състои от две части:

- съществуващ индустриален комплекс;
- свободни терени за ново индустриално и търговско-стопанско развитие;

Екологични проблеми и конфликти

Тази градска зона е пример за индустриални територии с мозаечна структура на застрояване, съвместяваща жилищни квартали с обществени обекти, учебни и детски заведения, предприятия на лека и тежка индустрия, обременена с обслужващ транспорт, липса на инвестиции, срив на високо технологичното развитие, безработица, нисък жизнен стандарт, замърсена и деградирала околна среда, пресечена от видими инженертни съоръжения, места за отдих с оскъдна растителност. Инфраструктурата е стара, амортизирана и следва да бъде подменена.

Изготвеното екологично проучване на район Искър от 1989 г.и данните поставят тази територия в 5-та зона на града, характеризираща се със застрашени/ недопустими/ условия за обитаване, с нарушени ХЗЗ между жилища и производство.

В същото време тук е концентриран голям жизненоважен за България човешки, интелектуален и професионален потенциал, който следва да се запази. Територията е важен транспортен кръстопът от национално значение

Основните замърсители с CO_2 , SO_x , прах, NO_x и олово са:

- ОЦМ - ЕАД /Комбинат за Цветни Метали/ - CO_2 , SO_x и олово;

- Тец “София - Изток” - CO_2 , SO_x и шум.

Водопотреблението

в производствените комплекси е повече от 50 000 m^3 /дневно от които само 15 000 m^3 /дневно се добива от местни източници, останалото се извлича от Язовир Панчарево.

Количеството замърсени води е повече от 30 000 m^3 /дневно.

Много от предприятията имат свои собствени пречиствателни станции, но повечето от тях в момента не работят ефективно и е необходимо да се направи оценка и ревизия на реалните количества замърсени води, вливащи се в река Искър. Общо казано, замърсените води са повече от 5500 кг/дневно - или 2000 т/на година (като не се взема въпредвид замърсяването идващо от Металургичния Комбинат “Кремиковци”).

Получената информация не е недостатъчна, главно поради следните причини:

- множеството смени в управленските тела на индустриалните комплекси;
- липса на данни и отказ да бъде дадена съществуващата информация, поради извършващата се в момента приватизация.

Цели

Главна цел:

Постигане на екологосъобразеното и икономически стабилно управление на предприятията и териториите в района, особено по посока системи за управление на околната среда и ISO 14001

Подцели

- Спазване на изискванията за екологосъобразно развитие на територията и постигане на съвместимост между функциите обитаване, производство и отдих;
- Реконструкция чрез прилагане на политика на енергийна ефективност, намаляване потреблението на суровини и невъзобновяеми ресурси;
- Рециклиране на отпадъци и отпадни води;
- Рекултивация на нарушени терени и замърсени почви;
- Обновление на инфраструктурата, насочено към опазване на околната среда и чисти технологии;
- Трансфер на нови технологии и познания, обучение;
- Въвеждане на нови механизми за инвестиционна подкрепа - бизнес инкубатор, технопарк
- Развитие на зони за отдих с повишени рекреационно защитни функции;
- Зоната да се превърне в модел-еталон за подобни територии в страната;

Задачи:

Изготвяне на стратегическа програма за еко-съобразено и икономически стабилно управление и въвеждане на нови технологии, за което:

- Анкетно проучване и актуални данни/паспорти/ за изясняване собствеността и процедурите по приватизация на предприятията.
- Изготвяне на подробен опорен план за състоянието и капитализацията на територията по всички подсистеми и функции;
- Актуализиране на застроителен и градоустройствен план, с еколого градоустройствен анализ
- Разработване на подробна програма, план за развитие, етапи на изграждане, бюджет
- Проекти и изпълнение рехабилитация на замърсени територии и инфраструктура, намаляване на вредни емисии,

намаляване и рециклиране на отпадъци и енергийно ефективни реконструкции.

- Мониторинг за качествата на средата, режими на територията и прилагане мерките за рехабилитация
- Привличане на отделните предприятия и фирми в доброволно сдружение за въвеждане на системи за опазване на околната среда;

Очаквани резултати

Предлаганите мерки за обновление следва да постигнат икономически, екологичен и социален ефект:

Икономически: Ефектът може да се калкулира след изготвяне на предварителния проект. Запазва се създадения промишлен капитал, съобразно екологичните изисквания. Паралелно с обновлението на съществуващите предприятия се предлага и развитие на нови икономически структури/технопарк с инкубатор за високи технологии.

Екологичен: Проектът решава създадените екологични конфликти в зоната. Програмата ще се работи на базата на актуализирано проучване и цялостен ОВОС, както и одити на отделни предприятия. Изграждане на зелена система с екологозащитни и рекреационни функции.

Социален: Хората, пряко и непряко облагодетелствани от този проект могат да достигнат от 75 000 души до 700 000. Пълноценна среда за труд и обитаване.

Бюджет (недовършен - зависи от приетия обем дейности)

Фази на изпълнение (недовършени)

- Актуализирана градоустроителна основа и база-данни за предприятията;
- Изготвяне на Оценка на въздействие върху околната среда/ОВОС/ за цялата индустриална зона "Искър";
- Програма за енергийна ефективност, план за действие и енергиен одит;

- Подмяна на инженерната инфраструктура-етапен план и изпълнение;
- Изграждане на специализирана екологозащитна зелена система.

За контакти:

Арх. Кристиян Миленов -тел/факс 9818216

Арх. Стефан Даскалов -тел/факс 745021

www.sofia.bg

www.asde-bg.org